

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 16Co/75/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1121205779
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Majerský
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1121205779.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Majerského a sudcov JUDr. Romana Bolebrucha a JUDr. Ivany Štiffovej, v sporovej veci žalobcov: 1/ F. O. H.F., nar. XX.X.XXXX, G.E. X, G., 2/ I. H.Č., nar. XX.XX.XXXX, I. L.U. XX, G., zastúpených BURDA LEGAL s.r.o., Rudnícka 8, Bratislava, IČO: 46 530 894, proti žalovaným: 1/ X. O., nar. XX.X.XXXX, X. XX, G., 2/ H. Š., nar. XX.XX.XXXX, N. XX, G., 3/ F. M. X., nar. XX.X.XXXX, S. X, G., o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie žalobcov 1/ a 2/ proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I č. k. 3C/46/2021-105, zo dňa 20.9.2021, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku, ktorým zamietol návrh žalobcov 1/ a 2/ na nariadenie neodkladného opatrenia, potvrdzuje.

II. Žalovaným 1/, 2/, 3/ p r i z n á v a proti žalobcom 1/ a 2/ plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie návrh žalobcov na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol a uložil žalobcom 1/ a 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť na účet Okresného súdu Bratislava I súdny poplatok za návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo výške 33 eur, do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia. V odôvodnení uviedol, že návrhom doručeným súdu dňa 19.8.2021 sa žalobcovia domáhali, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým žalovaným 1/ až 3/ zakáže nakladať s nehnuteľnosťou zapísanou v katastri nehnuteľností vedenom Okresným úradom Bratislava, katastrálny odbor, na liste vlastníctva č. XXX, pre katastrálne územie N. S., obec BA-mestská časť N. S., okres Bratislava F., ako stavba so súpisným č. XXXX, druh stavby: rodinný dom, popis stavby: rodinný dom, postavený na parcele reg. „C“ č. XXXX/X, najmä tento scudziť predajom, darovaním, zámennou zmluvou, zaťažiť vecným bremenom, prenajať, a to až do právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Co/170/2020-408, zo dňa 26.2.2021.

2. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia žalobcovia skutkovo odôvodnili tým, že sú zákonnými dedičmi - synmi Ľ. H., zomr. X.XX.XXXX, naposledy bytom L. X, G. G. a X. H., rod. K., zomr. XX.XX.XXXX, naposledy bytom I. L. XX, G.. Žalované 1/ až 3/ sú zákonnými dedičmi - dcérami Ľ. H. a X. H.F.. Počas trvania manželstva Ľ. H. a X. H. bol postavený rodinný dom nachádzajúci sa pôvodne na ulici S. XX, G. (následne zmenená na ulicu I. L.U. XX, G.), ktorý je zapísaný na liste vlastníctva č. XXX vedenom Okresným úradom Bratislava, katastrálne územie N. S., obec BA-m.č. N. S., okres Bratislava, postavený na parcele reg. „C“ č. XXXX/X, súpisné č. XXXX. Predmetná parcela bola v čase výstavby vo výlučnom vlastníctve X. H., pričom výstavba domu bola financovaná z peňažných prostriedkov Ľ. H., ktoré nadobudol za vyvlastnenie rodinného domu v G. G.. Stavebníkmi domu boli Ľ. H. a X. H.. Keďže dom bol postavený z výlučných finančných prostriedkov Ľ. H. za trvania manželstva s X. H., mali žalobcovia za to, že vlastnícke právo k celému domu svedčalo Ľ. H.. S vedomím toho, že s odstupom času sa preukázanie investície výlučných finančných prostriedkov na výstavbu domu javí

ako problematické, majú za to, že dom bol minimálne v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov H.. Uvedený dom však nebol predmetom dedenia po L.Y. H., nakoľko v čase dedičského konania nemal pridelené súpisné číslo a nebol preto zapísaný v katastri. Uvedené vyplýva z rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 24C/41/2008-240, zo dňa 5.9.2004, rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Co/176/2017-304, zo dňa 24.7.2017, ako aj z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/99/2018, zo dňa 21.07.2020 a rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 5Co/170/2020-408, zo dňa 26.2.2021. Dom bol zapísaný do katastra až v roku 2000 (t. j. po smrti L.W. H.), pričom ako výlučný vlastník bola do katastra zapísaná X. H.Á. na základe jej čestného prehlásenia z 22.2.2000. Z uvedeného vyplýva, že ako výlučný vlastník domu nemohla byť zapísaná X. H. a tento mal byť prejednaný v dedičskom konaní po L. H. a to buď ako jeho výlučné vlastníctvo alebo ako spoluvlastnícky podiel po vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Žalobca 1/ sa preto návrhom zo dňa 21.1.2002 na Okresnom súde Bratislava II domáhal prejednaní novoobjaveného dedičstva po L. H., okrem iného aj predmetného domu; keďže bola v katastri ako výlučná vlastníčka uvedená X. H., súd uznesením sp. zn. D268/02, Dnot53/2002, zo dňa 28.5.2002, jeho návrhu nevyhovel. X. H. po zapísaní domu do katastra uzatvorila dňa 29.4.2004 darovaciu zmluvu I.-XXXX/XXXX, ktorou previedla vlastnícke právo k domu a pozemku pod ním na žalované 1/ až 3/. Vzhľadom na uvedené považujú žalobcovia túto zmluvu za neplatnú, a preto sa návrhom zo dňa 2.11.2005, doplneným dňa 19.3.2009, domáhali na Okresnom súde Bratislava I určenia neplatnosti tejto darovacej zmluvy v časti daru predmetného pozemku a domu. Okresný súd Bratislava I uznesením č. k. 24C/41/2008-203, zo dňa 8.10.2013, okrem rozšírenia okruhu účastníkov konania, na návrh žalobcu 1/ pripustil zmenu petitu, v ktorom sa domáhajú určenia neplatnosti uvedenej darovacej zmluvy, kde predmetom daru je pozemok pod domom a uvedený dom, alternatívne žiadajú, aby súd určil, že darovacia zmluva je neplatná v časti daru uvedeného domu na podiel 1/3 spoluvlastníctva pre každú z troch žalovaných 1/ až 3/. Zároveň sa domáhali určenia, že predmetný dom patrí do dedičstva po zomrelom L. H.Á.. Okresný súd rozsudkom č. k. 24C/41/2008-240, zo dňa 5.9.2014, v konaní o dodatočné prejednanie dedičstva (a iné) žalobu zamietol a žalobcom uložil nahradiť žalovaným 1/ až 3/ trovy právneho zastúpenia. Po odvolaní žalobcov Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 5Co/175/2017-304, zo dňa 24.7.2017 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Žalobcovia podali dovolanie a Najvyšší súd SR, ktorý uznesením sp. zn. 3Cdo/99/2018, zo dňa 21.7.2020 odvolací rozsudok zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie; v odôvodnení Najvyšší súd SR uviedol, že odvolací súd sa nevysporiadal s podstatnými tvrdeniami žalobcov najmä s argumentom, že daryňa v čase uzavretia darovacej zmluvy nebola výlučnou vlastníčkou predmetu darovania. Po zrušení odvolacieho rozsudku Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 5Co/170/2020-408, zo dňa 26.2.2021, opätovne rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, keď sa opätovne v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením uvedeného rozsudku a obmedzil odôvodnenie na konštatovanie správnosti dôvodov uvedených prvoinštančným súdom. Keďže sa krajský súd opätovne nevysporiadal s ich argumentáciou, žalobcovia opäť podali dovolanie a podali aj návrh na odklad vykonateľnosti odvolacieho rozsudku s odôvodnením, že žalované 1/ až 3/ vykonávajú aktívne kroky na predaj uvedených nehnuteľností. Po vydaní druhého rozsudku krajského súdu sa žalobcovia dozvedeli, že žalované 1/ až 3/ majú záujem uvedený dom, aj s pozemkom, na ktorom je postavený, predajť a aktívne vykonávajú kroky smerujúce k ich predaju. Žalobcovia ich preto listom zo dňa 1.6.2021 informovali o podaní dovolania voči druhému odvolaciemu rozsudku; zároveň upozornili, aby s domom ďalej nenakladali a zdržali sa akýchkoľvek krokov k jeho scudzeniu, či zaťažaniu, nakoľko je daný predpoklad opätovného zrušenia odvolacieho rozsudku. Žalované 1/ až 3/ napriek vedomosti o týchto skutočnostiach vykonávajú ďalej kroky k predaju domu, čo potvrdzuje aj čestné prehlásenie žalobcu 2/, ktorý žije neďaleko uvedeného domu; podľa tohto v mesiaci jún a júl 2021 sa v sprievode brata strán sporu L. H., nar. XX.X.XXXX, ktorý býva v dome, a pravdepodobne zástupkyne realitnej kancelárie, dostavili na obhliadku domu neznáme osoby na troch motorových vozidlách luxusných značiek, ktoré boli žalobcovi 2/ prezentované ako potenciálni záujemcovia o kúpu domu. Voľnou lustráciou internetových portálov s inzerciou nehnuteľností žalobcovia nezistili, že by sa dom ponúkal na predaj oficiálnou cestou, čím sa konanie žalovaných javí o to závažnejšie. Je tu teda reálna hrozba, že v blízkej budúcnosti môže dôjsť k prevodu vlastníckeho práva k domu na tretiu osobu a to ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu, kedy v prípade úspechu žalobcov v dovolacom konaní (a následne odvolacom konaní) hrozí vznik ťažko napravitelnej ujmy a to jednak na ich strane a aj na strane potencionalných kupujúcich, ktorí by nadobudli dom od nevlastníkov. Keďže účel sledovaný návrhom sa netýka peňažných nárokov žalobcov voči žalovaným, nemožno tento účel dosiahnuť zabezpečovacím opatrením; ani predmetom konania vo veci samej nie sú, resp. v prípade úspechu žalobcov v dovolacom konaní, následne nebudú finančné nároky žalobcov voči žalovaným. Vzhľadom na tieto skutočnosti, podklady predložené k návrhu, dĺžku a priebeh doterajšieho súdneho konania medzi žalobcami a žalovanými a kroky žalovaných smerujúce k predaju domu je tu dôvodná

obava, že bez nariadenia neodkladného opatrenia môže dôjsť k prevodu vlastníckeho práva k domu na tretie osoby, čím však v prípade úspechu žalobcov v dovolacom (a následne aj v odvolacom) konaní hrozí vznik ťažko napravitelnej ujmy nielen na strane žalobcov, ale aj na strane potencionalných kupujúcich. Aj keby súd nemal za preukázaný úmysel žalovaných predať dom, je tu dôvodná obava, že k predaju môže dôjsť ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu a preto je daný predpoklad pre neodkladnú úpravu pomerov medzi stranami nariadením neodkladného opatrenia. K prejavaniu úmyslu scudziť a k účinnej ochrane poukázali na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/278/2014 a sp. zn. 17Co/255/2016.

3. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého uznesenia (§ 393 ods. 2 C.s.p.) súd prvej inštancie ozrejml, že podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia je existencia právneho vzťahu medzi stranami sporu, existencia nároku, ako aj osvedčenie, že bez okamžitej a dočasnej úpravy by bolo právo strán ohrozené, respektíve preukázanie existencie obavy, že exekúcia bude ohrozená. Nebezpečenstvo hroziacej ujmy musí byť bezprostredné a konkrétne. Okrem toho nariadené neodkladné opatrenie musí byť primerané právu, ktorého budúci súdny výkon môže byť ohrozený. Neodkladné opatrenie však nie je možné vydať len na základe návrhu bez toho, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku alebo že je tu nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej škody. Neodkladné opatrenie sa považuje za výnimočný prostriedok súdnej ochrany najmä preto, lebo pri jeho nariadení súd zásadne nevykonáva dokazovanie, procesné strany nemusia byť pred jeho nariadením vypočítané a napokon uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné bez ohľadu na jeho právoplatnosť.

4. Súd prvej inštancie mal z predložených dôkazov za osvedčenú existenciu právneho vzťahu medzi stranami založenú skutočnosťou, že žalované a žalobcovia sú súrodenci, pričom rodinný dom je predmetom sporu vedeného na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 24C/41/2008, kde sú zhodné sporové strany, v ktorom sa žalobcovia domáhajú okrem iného aj dodatočného prejednania dedičstva po poručiťovi L. H., a to predmetného rodinného domu a určenia neplatnosti darovacej zmluvy v časti darovania tohto domu, ktorou žalované nadobudli vlastníctvo k predmetnej nehnuteľnosti. Súd prvej inštancie nemal z predložených dôkazov osvedčenú neodkladnosť potreby úpravy pomerov; čestné vyhlásenie žalobcu 2/, ktorý je sám stranou konania aj v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia, aj v konaní vedenom pod sp. zn. 24C/41/2008, bez ďalšieho neosvedčuje, že žalované sa pred skončením dovolacieho konania pokúšajú scudziť predmetný dom. Samotní žalobcovia uviedli, že voľnou lustráciou internetových portálov s inzerciou nehnuteľností nezistili, že by sa dom ponúkal na predaj oficiálnou cestou. Aj keď uvádzajú, že existuje obava, že k predaju nehnuteľnosti môže dôjsť ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu, čím by došlo k ťažko napravitelnej ujme nielen u nich, ale aj u kupujúcich, nakoľko by nadobudli nehnuteľnosť od nevlastníka, súd prvej inštancie uviedol, že napriek tomu, že predmetné súdne konanie trvá už od roku 2008 a od júna 2021 je vec v štádiu dovolacieho konania, nie je možné len s ohľadom na dĺžku trvania konania preventívne konštatovať dôvodnosť obavy, že pred rozhodnutím dovolacieho súdu môže prísť k predaju domu. Taktiež má súd za to, že ani v spojení s čestným prehlásením žalobcu 2/ nie je možné dôjsť k záveru o osvedčení dôvodnosti tejto obavy a k osvedčeniu bezprostredného a konkrétneho nebezpečenstva hroziacej ujmy. Napokon súd prvej inštancie dodal, že sami žalobcovia predložili list vlastníctva č. XXX pre katastrálne územie N. S., na ktorom je existencia súdneho sporu sp. zn. 24C/41/2008 a jeho predmet uvedené v poznámke, aj s uvedením skutočnosti, že vo veci je podané od 7.6.2021 dovolanie, takže každý prípadný záujemca o kúpu uvedenej nehnuteľnosti má možnosť sa s týmito skutočnosťami oboznámiť, čo predstavuje ochranu tretích osôb pred tým, že by z nevedomosti kúpili nehnuteľnosť od prípadného nevlastníka.

5. Na uvedenom základe konštatoval, že žalobcovia neosvedčili, že žalované 1/ až 3/ podnikajú kroky smerujúce k scudzeniu predmetnej nehnuteľnosti a teda neosvedčili konanie žalovaných, ktoré by mohlo byť dôvodom na bezodkladnú úpravu pomerov procesných strán v navrhovanom znení, a preto za použitia § 324 ods. 1, ods. 3, § 325 ods. 1, ods. 2 písm. c), § 326 ods. 1, ods. 2, § 327, § 328 ods. 1, § 330, § 333, § 334 C.s.p., návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Súd prvej inštancie žalobcom 1/ a 2/ uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť na účet súdu súdny poplatok za návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo výške 33 eur podľa položky 1 písmeno c) Sadzovníka súdnych poplatkov tvoriaceho prílohu k zákonu č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

6. Proti uzneseniu vo výroku, ktorým súd prvej inštancie zamietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, podali žalobcovia 1/ a 2/ odvolanie a žiadali uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmeniť a návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovieť. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov ich odvolania (§ 393 ods. 2 C.s.p.) možno konštatovať, že v ňom namietali, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nestotožnili sa s nesprávnym záverom súdu prvej inštancie, že nebola naplnená podmienka osvedčenia potreby neodkladnej úpravy pomerov medzi stranami a v tejto súvislosti poukázali na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu SR, podľa ktorej platí, že za pojem osvedčovanie nie je možné považovať dokazovanie v rozsahu vyžadovanom v základnom konaní; osvedčovanie, na rozdiel od dokazovania, znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje iba najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Pri ich zisťovaní neprihliada a ani nemusí prihliadať na všetky procesné formality, ako je to pri riadnom procesnom dokazovaní. Výsledkom takéhoto postupu je, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, javia ako nanajvyš (vysoko) pravdepodobné (napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.11.2012, sp. zn. 6MCdo/5/2012, a zo dňa 26.8.2010, sp. zn. 6Cdo/143/2010). V časových súvislostiach zopakovali genézu sporu so žalovanými 1/ až 3/ počnúc podaním žaloby v roku 2005 až po dovolacie konanie, ako to podrobne opísali v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, a skonštatovali, že žalované v súčasnosti disponujú právoplatným odvolacím rozsudkom a reálne hrozí, že môže dôjsť k predaju rodinného domu na tretiu osobu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu o ich dovolaní, pričom v prípade úspechu v dovolacom konaní (a následne odvolacom konaní) im hrozí vznik ťažko napravitelnej ujmy. Čestným prehlásením žalobcu 2/ osvedčili, že žalované už podnikajú kroky smerujúce k predaju rodinného domu; iným spôsobom, nakoľko sú nezúčastnenými na plánovanom predaji rodinného domu, nie sú schopní osvedčiť túto skutočnosť. V nadväznosti na uvedené, tak nesúhlasili s tvrdením súdu prvej inštancie, že čestné vyhlásenie žalobcu 2/ bez ďalšieho neosvedčuje, že žalované sa pred skončením dovolacieho konania pokúšajú scudzíť predmetný dom. Rozsiahlym spôsobom predsa popísali skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov, aj to s ohľadom na dlhoročný spor medzi žalobcami a žalovanými týkajúci sa rodinného domu, pričom k návrhu priložili všetky relevantné dôkazy, ktorými disponovali, vrátane čestného vyhlásenia. Tvrdenie súdu prvej inštancie o tom, že čestné vyhlásenie žalobcu 2/ samo osebe neosvedčuje potrebu neodkladnej úpravy pomerov, navodzuje dojem, že vyhodnotil ako dôkaz len uvedené čestné vyhlásenie, pričom s ostatnými dôkazmi sa nevysporiadal, v dôsledku čoho tak pri skúmaní podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia vychádzal z nedostatočne zisteného skutkového stavu, čo malo vplyv aj na namietané nesprávne právne posúdenie veci. Z uvedeného vyvodili, že súd prvej inštancie zjavne nesprávne podmieňuje splnenie podmienky podľa § 325 ods. 1 C.s.p. konaním povinnej strany, t. j. žalovaných predaj rodinný dom; v tejto súvislosti poukázali na rozhodovaciu prax všeobecných súdov, ako napr. Krajského súdu v Trenčíne v rozsudku, sp. zn. 5Co/278/2014, resp. sp. zn. 17Co/255/2016, že neodkladné opatrenie bude spravidla opodstatnené, ak navrhovateľovi hrozí vznik alebo rozširovanie škody, či inej ujmy, dochádza k porušovaniu alebo ohrozovaniu jeho práv a oprávnených záujmov, prípadne hrozí zhoršenie jeho právnej pozície do takej miery, že sa mu viac neoplatí uchádzať o konečnú súdnu ochranu. Podľa žalobcov neobstojí ani záver súdu prvej inštancie, že nie je možné len s ohľadom na dĺžku trvania konania preventívne konštatovať dôvodnosť obavy, že pred rozhodnutím dovolacieho súdu môže prísť k predaju domu, nakoľko žalované nie sú bez nariadenia neodkladného opatrenia žiadnym spôsobom obmedzené pri nakladaní s rodinným domom, a teda vznikol tu priestor pre jeho predaj; práve s ohľadom na dĺžku trvania súdneho konania, je tu viac ako dôvodný predpoklad, že žalované sa budú snažiť o rýchly predaj rodinného domu. Nestotožnili sa ďalej s tvrdením súdu prvej inštancie, že na liste vlastníctva č. XXX pre katastrálne územie N. S., na ktorom je rodinný dom zapísaný, sú existencia súdneho sporu pod sp. zn. 24C/41/2008 a jeho predmet uvedené v poznámke, aj s uvedením, že vo veci je od 7.6.2021 podané dovolanie, takže každý prípadný záujemca o kúpu nehnuteľnosti má možnosť sa s týmito skutočnosťami oboznámiť, čo predstavuje ochranu tretích osôb pred tým, že by z nevedomosti kúpili nehnuteľnosť od prípadného nevlastníka; nakoľko na predmetnom liste vlastníctva č. XXX bola uvedená len poznámka o podaní dovolania, čo samo osebe, bez súčasného rozhodnutia dovolacieho súdu aspoň o odklade právoplatnosti odvolacieho rozsudku, neposkytuje žalobcom dostatočnú mieru ochrany pred konaním žalovaných smerujúcim k predaju rodinného domu. Navyše v tejto súvislosti uviedli, že dňa 30.9.2021 sa lustráciou katastrálneho portálu dozvedeli, že uvedená poznámka bola z listu vlastníctva č. XXX vymazaná, pričom sa domnievali, že bola vymazaná z iniciatívy žalovaných.

7. Žalovaná 2/ vo vyjadrení k odvolaniu žalobcov a návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia uviedla, že napadnuté uznesenie je vecne správne. V súčasnosti sa do predmetnej nehnuteľnosti ani nevie dostať, nakoľko jej v tom bránia žalobcovia a pokiaľ súdny spor nerozhodne Najvyšší súd SR nemieni s nehnuteľnosťou nakladať. Vyjadrenie prezentovala aj mene žalovaných 1/ a 3/ avšak bez toho, aby predložila plnú moc na ich zastupovanie v konaní.

8. Žalované 1/ a 3/ sa k odvolaniu žalobcov a návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nevyjadrili.

9. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 C.s.p.), preskúmal uznesenie v napadnutej časti, prejednal odvolanie žalobcov 1/ a 2/ bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario C.s.p.) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je v napadnutom výroku vecne správne (§ 387 ods. 1 C.s.p.).

10. Podľa § 324 ods. 1 C.s.p. pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

11. Podľa § 325 ods. 1 C.s.p. neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

12. Podľa § 325 ods. 2 písm. c), písm. d) C.s.p. neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby nenakladala s určitými vecami alebo právami, niečo vykonala, niečo sa zdržala alebo niečo znášala.

13. Podľa § 326 ods. 1 C.s.p. v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

14. Podľa § 329 ods. 2 C.s.p. pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

15. Nariadiť neodkladné opatrenie podľa citovaných ustanovení C.s.p. je možné, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Účelom neodkladných opatrení je bezodkladná úprava pomerov strán sporu a podmienkou pre jeho nariadenie je osvedčenie, že bez bezodkladnej úpravy právnych pomerov by bolo právo strany sporu, ktorá podáva návrh na nariadenie neodkladného opatrenia ohrozené, príp. že by bola ohrozená exekúcia. V danom prípade je potrebné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana ako i osvedčenie, že je tu nebezpečenstvo bezprostrednej ujmy. Je potrebné vychádzať z naliehavosti a nutnej potreby bezodkladnej úpravy, ktorá je osvedčená iba vtedy, ak sa preukáže existencia takých konkrétnych úkonov strany sporu, voči ktorej návrh na nariadenie neodkladného opatrenia smeruje, v dôsledku ktorých sa strana, ktorá podáva návrh na neodkladné opatrenie, môže dôvodne obávať nenapraviteľnej alebo len ťažko napraviteľnej ujmy na jej strane. Splnenie predpokladov pre jeho nariadenie nemožno vyvodiť len zo samotných tvrdení žalobcu; je potrebné tieto tvrdenia aspoň osvedčiť, a to aspoň do tej miery, že možno dôvodne nadobudnúť presvedčenie o ich pravdivosti, keď pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda záujem na rýchlosti rozhodnutia nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení.

16. Odvolací súd ďalej podotýka, že úspech strany, ktorá sa domáha nariadenia neodkladného opatrenia si vyžaduje preukázanie danosti hmotnoprávneho nároku (práva), ohľadne ktorého majú byť upravené pomery strán sporu (tzv. osvedčenie nároku) tak, aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe bezodkladnej úpravy pomerov. Opísaním rozhodujúcich skutočností, ktoré odôvodňujú nariadenie neodkladného opatrenia, musí žalobca (navrhovateľ neodkladného opatrenia) preukázať, z čoho, t. j. z akých okolností vyvodzuje svoj nárok na nariadenie neodkladného opatrenia a musí deklarovať opodstatnenie nároku vo veci samej, alebo neodkladného opatrenia, ktorým možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami; musí preukázať, že uplatňovanie nároku vo veci samej alebo neodkladného opatrenia, ktorým možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami obostojí, že z jeho strany nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie práva. Už v podanom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia navrhovateľ musí predložiť také dôkazy a osvedčiť také skutočnosti, ktoré

opodstatňujú jeho hmotnoprávny nárok vo veci samej. Práve s týmto úzko súvisí preukázanie podmienok dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Navrhovateľ neodkladného opatrenia má tak dôkaznú povinnosť pokiaľ ide o skutočnosti preukazujúce, že je daný dôvod na nariadenie neodkladného opatrenia a zároveň má povinnosť tvrdenia, čo sa týka skutočností odôvodňujúcich navrhované neodkladné opatrenie.

17. Pretože odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého uznesenia, konštatuje správnosť jeho dôvodov (§ 387 ods. 2 C.s.p.). Vo vzťahu k podstatným tvrdeniam žalobcov 1/ a 2/ v odvolaní (ktoré v súhrne spochybňujú vecnú správnosť napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie), s ktorými sa odvolací súd musí v odôvodnení vysporiadať (§ 387 ods. 3 C.s.p.) hodno podotknúť, že ide v celom rozsahu o nedôvodnú argumentáciu najmä s poukazom na správne vyhodnotenie skutkových a právnych okolností, ktoré viedli súd prvej inštancie k zamietnutiu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Odvolací súd v názorovej zhode so súdom prvej inštancie konštatuje, že navrhovatelia neodkladného opatrenia tým, že nepreukázali a ani len neosvedčili úmysel žalovaných 1/ až 3/ nakladať s nehnuteľnosťou, neosvedčili tvrdené nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy; samotné tvrdenie o možnosti disponovania s nehnuteľnosťou iba potvrdzuje skutočnosť, že navrhovatelia neodkladného opatrenia nedokážu kvalifikovane preukázať a ani len osvedčiť bezodkladnú úpravu pomerov strán sporu iným spôsobom, ako svojimi domnienkami o prípadnom konaní žalovaných, vychádzajúc z ich motivovanosti prameniacej zo skutkových a právnych okolností dlhoročného sporu medzi stranami, ktoré však na účely bezodkladnej úpravy pomerov vo vzťahu k ich právam nezakladajú objektívne nebezpečenstvo bezprostrednej ujmy.

18. V súvislosti s vyslovenou obavou žalobcov o možnej právnej dispozícii žalovaných s predmetným rodinným domom, poukazuje odvolací súd na existenciu inštitútu poznámky v katastri nehnuteľností o prebiehajúcom súdnom konaní podľa § 228 ods. 2 C.s.p., ktorá zabezpečuje, aby v prípade úspechu žalobcov vo veci samej bol zabezpečený budúci výkon rozhodnutia; ide o právny inštitút, prostredníctvom ktorého možno dosiahnuť jeden z účelov neodkladného opatrenia a to zabezpečenia budúceho výkonu rozhodnutia. V zmysle § 228 ods. 2 C.s.p. výrok právoplatného rozsudku o určení vecného práva k nehnuteľnosti alebo o určení neplatnosti dobrovoľnej dražby nehnuteľnosti je záväzný aj pre osobu, ktorej sa týka návrh na povolenie vkladu vecného práva k nehnuteľnosti, ak bol návrh podaný v čase, keď v katastri nehnuteľností bola zapísaná poznámka o súdnom konaní; ide o precizovanie ustanovenia, ktoré bolo ešte do predchádzajúcej procesnoprávnej úpravy zákona č. 99/1963 Zb. (Občiansky súdny poriadok) pridané zákonom č. 384/2008 Z. z. s účinnosťou od 15.10.2008 a následne s účinnosťou od 1.1.2010 novelizované zákonom č. 495/2009 Z. z. Existencia poznámky zapísanej v katastri nehnuteľností zabezpečuje publicitu prebiehajúceho súdneho konania a narúša tým dobromyseľnosť nadobúdateľa vecného práva k nehnuteľnosti. Z tohto dôvodu zákonodarca rozšíril subjektívne hranice záväznosti súdneho rozhodnutia aj na účastníkov zmluvy, ktorí v čase, keď vecné právo k nehnuteľnosti nadobudli, mali byť oboznámení s existenciou súdneho konania; nie je pritom rozhodujúce, či sa reálne takáto osoba s poznámkou oboznámila. Stačí, že mala objektívnu možnosť zistiť, že o danej nehnuteľnosti, resp. o vecnom práve k nej sa vedie súdne konanie. Uvedená koncepcia je plne v súlade so zásadou formálnej publicity katastra nehnuteľností. Na základe oznámenia strany sporu okresný úrad zapíše do katastra poznámku o začatí súdneho konania (§ 39 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z.), pričom cieľom zápisu informatívnej poznámky je chrániť nadobúdateľov nehnuteľností, aby mali vedomosť o prebiehajúcom konaní týkajúcom sa predmetných nehnuteľností. Hoci poznámka o prebiehajúcom konaní má len informatívny charakter a nie je prekážkou nadobudnutia nehnuteľnosti treťou osobou (§ 5 ods. 3 zákona č. 162/1995 Z. z.), výrok rozsudku, ktorým by súd prvej inštancie vyhovel žalobe na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v zmysle navrhovaného petitu bude záväzný aj pre osobu, ktorej by sa týkal návrh na povolenie vkladu vecného práva k nehnuteľnostiam, ak bol návrh podaný v čase, keď v katastri nehnuteľností bola zapísaná poznámka o takomto súdnom konaní (§ 228 ods. 2 C.s.p.).

19. Možnosť vyznačenia poznámky o prebiehajúcom súdnom spore na príslušnom liste vlastníctva tak predstavuje dostatočnú právnu ochranu z hľadiska možného ohrozenia práv žalobcov a preto aj v prípade eventuálneho osvedčenia nároku a jeho ohrozenia by bolo nariadenie neodkladného opatrenia požadovaným zásahom do vlastníckeho práva žalovaných nadbytočné; neodkladné opatrenie totiž neprichádza do úvahy tam, kde zákon žalobcom poskytuje iný dostatočný a efektívny právny prostriedok, ktorým je možné dosiahnuť zabezpečenie účelu ochrany budúceho nároku. Bez relevancie bola odvolacia námietka žalobcov, že poznámka len o podaní dovolania v konaní vedenom pod sp. zn.

24C/41/2008, im neposkytuje dostatočnú mieru ochrany pred konaním žalovaných smerujúcim k predaju rodinného domu, pretože mohli a môžu oznámiť okresnému úradu poznámku o začatom súdnom konaní.

20. Na uvedenom základe odvolací súd po vecnom a právnom zhodnotení relevantných skutočností zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že žalobcovia 1/ a 2/ neosvedčili splnenie zákonných predpokladov na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 324 ods. 1 a nasl. C.s.p. a preto uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku, ktorý zamietol návrh žalobcov 1/ a 2/ na nariadenie neodkladného opatrenia, ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil.

21. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. a § 262 ods. 1 C.s.p. tak, že žalovaným 1/, 2/, 3/ priznal proti žalobcom 1/ a 2/ plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko mali vo veci plný úspech.

22. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).